

Zonnebaars e.a. uitheemse invasieve vissen

verslag symposium invasieve exoten 8 februari 2018

Ariët Kieskamp, Bosgroepen

Spreker: Hein van Kleef, Stichting Bargerveen

Informatie:

- De presentatie van Hein van Kleef is bijgevoegd; dit verslag is een samenvatting en bevat opmerkingen en vragen n.a.v. de presentatie.

Inleiding invasieve vissen:

- Er zijn best veel schadelijke uitheemse vissoorten in Nederland. Amoergrondel en blauwband staan op de Unielijst.
- Effecten van invasieve soorten:
 - Consumptie van inheemse soorten wat de biodiversiteit drastisch verlaagt
 - Verstoring van nutriëntenstromen
 - Overdracht van pathogenen, zoals een parasiet via blauwband
 - Kruising met inheemse soorten, die soms ook nog vruchtbaar zijn
- Verspreiding lijkt alleen door mensen te gebeuren, geen indicatie dat er ook natuurlijke verspreiding is (via oa vogels)

Bestrijdingsmaatregelen en hun effectiviteit:

- Onderzocht zijn o.a. nietsdoen, droogleggen, vangen, feromonen, pisciciden en weerbaarder maken van het habitat.
- Pisciciden en weerbaarder maken van het habitat zijn het meest kansrijk, overige maatregelen niet of soms effectief.
- Droogleggen: soms effectief, soms blijven de vissen achter in de sliblaag. Uitgevoerd in Meeuwven, Rauwven, Dal van het Merkske
- Rotenon: schadelijk voor amfibieën en gewervelden. Erg effectief, wordt in Engeland toegepast. Negatieve effecten op overige organismen en bodem lijken beperkt. Gebruik is niet toegestaan in Nederland. Geen van de beheerders in de zaal geeft aan het wenselijk te vinden om het middel wel toe te passen. Langetermijneffecten niet duidelijk.

Uitgelicht: effectiviteit systeemgerichte bestrijding:

- Natuurlijke condities en weerbaarheid van een habitat herstellen: waterkwaliteit, morfologie, voedselbeschikbaarheid, mate van concurrentie.
- Stenen oevers rivieren verwijderen: 90% vd rivierenvissenfauna bestaat uit uitheemse gobies die in dit habitat voorkomen.
- Experiment 'ontstening' bij zwartbekgrondel: dichtheid neemt af van ca 50% tot 5% en inheemse vissoorten nemen toe van ca 15% naar 75%. Aandachtspunt bij ontstening is wel dat er voldoende habitat blijft voor rivierdonderpad.
- Uitgebreidere kennis over knoppen waaraan je kan/moet draaien ontbreekt.
- Snoeken uitzetten: eerst afvissen, dan snoeken uitzetten. Erg effectief in onderzochte locaties, diverse Brabantse vennen. Weinig invloed op hondsviss. Snoeken pakken vanaf ca 2 jaar al de volwassen zonnebaarzen.

Handel en kosten

- Convenant: niet verkopen van zonnebaars. Lijkt goed te gaan. RAVON houdt zich bezig met handel van zonnebaars
- Kosten slecht gedocumenteerd: groot probleem dat er geen middelen zijn om dit inzichtelijk te krijgen
- Risicoanalyse wordt opgesteld door Stichting Bargerveen ism Radboud Universiteit.

